

به نووسینی ئەم شانۆنامەو سەرقال دەبیت. پاش بلاوکردنەو، میلەر ناوبانگ دەردهکات و خەلاتی ئەدەبی پۆلیتیزی پێدەبهخشریت. له سالی ۱۹۵۰ز، شانۆنامە (دوژمنی گەل) ی هیتنریک ئیسن بۆ یهکێک له شانۆکانی (برادوای) ناماده دکات.

له سالی ۱۹۵۳ز، شانۆنامە (فالگرهوهکانی شاری سلیم) دهنوسیت و له سالی ۱۹۵۵ز، شانۆنامە (نیگایهک له پردهوه) بلاودهکاتهوه. له ماوهی قهیرانی سیاسی که به سهردهمی (مک کارتی) ناسراوه له ئەمهریکا، له ژیر ناوی کۆمیتە دژی ئەمهریکایی و پیشگیری له دهسهلاتی کۆمونیستی، میلەر هەر وهک چهندانی تر له هونهرمه‌ندان و نووسهران تاوانبار دهکرت. له سالی ۱۹۵۶ز، میلەر ئەو تاوانانه رەت دهکاتهوه. له هه‌مان سالدا له هاوسهری یهکه‌می جیا ده‌بیته‌وه و (ماریلین مونرو) ی هونه‌رپیشه‌ی به‌ناوبانگی سینه‌مایی ده‌خواییت و پاش چوار سال له یه‌کتر جیا ده‌بنه‌وه. له شانۆنامە (له پاش تیکچوون) دا میلەر له‌و مه‌سه‌له‌یه ده‌دویت.

له سالی ۱۹۶۰ز، سیناریوی سینه‌مایی (ناجۆره‌کان) و له سالی ۱۹۶۴ز، شانۆنامە (روودای درویشی) له سالی ۱۹۶۵ز، کۆمه‌له‌ چیرۆکیکی کورت به‌ ناوی (چیتەر پیتوستیم به‌ تۆنییه) دهنوسیت. له سالی ۱۹۶۸ز، شانۆنامە (نرخ) دهنوسیت و له هه‌مان سالدا له شاری له‌ندن له‌سه‌ر شانۆ پیشکه‌ش دهکرت. له سالی ۱۹۷۶ز، فلیمنامە (ئۆرکیستی ژنانی ناشۆئیس) بلاودهکاتهوه. له سالی ۱۹۸۷ز، ژیاننامە خۆی له دووتوی کتیبیکدا بلاو دهکاتهوه. میلەر ئەم‌ڕۆ له‌گه‌ڵ هاوسهری سیتیه‌مینی که وینه‌گریکی هه‌لاتوی سه‌ردهمی شه‌ری شومی ئەلمانیه، ژیان ده‌باته سه‌ر.

۳۵ - تینسی و لیامس

درامانوسی به‌ ناوبانگی ئەمهریکی تینسی و لیامس، له مانگی ئاداری ۱۹۱۴ز، له شاری کۆلۆبیای ولایه‌تی میسوری ئەمهریکا له دایک بووه. له سالانی ۱۹۳۱ تا ۱۹۳۳ز، له زانکۆی میسوری ده‌خوینیت، له‌هه‌مان کاتدا ده‌ست به‌ نووسینی شیعر و کورته‌ چیرۆک دهکات. ماوه‌یه‌ک به‌ هۆی گرتی ئابورییه‌وه ده‌ست له‌ خویندن به‌ر ده‌دات و له کارگه‌یه‌کی پیتلاو دروست کردندا له‌ گه‌ڵ باوکیدا ده‌ست به‌ کار دهکات و له کاتی ئازاددا خۆی به‌ نووسینه‌وه سه‌رگه‌رم دهکات.

له سالی ۱۹۳۶ز، دووباره‌ بۆ زانکۆ ده‌گه‌ریته‌وه و خویندنه‌که‌ی ته‌واو دهکات. پاشان ژیان ناچاری دهکات له

ددامان) بلاودهکاتهوه و جارێکی تر خه‌لاتی پۆلیتزه‌ری وه‌رده‌گرت. له سالی ۱۹۵۵ز، شانۆنامە (شامی درێخایه‌نی کریسمس) به‌ شپوه‌ی ئۆپیرا له‌ سه‌ر شانۆ پیشکه‌ش دهکرت و له‌لایه‌ن کۆمپانیای سینه‌ماییه‌وه درامای (ماره‌پر) ده‌کرته‌ فیلم. شه‌ش شانۆنامە یه‌ک په‌رده‌یی له‌ دوو توتی کتیبیکدا به‌ ناوی (شامی درێخایه‌نی کریسمس) بلاودهکاتهوه، له‌ وانه‌ شانۆنامە (شارنه‌کانی فرانسه) و شانۆنامە (عه‌شق و شپوه‌ی چاره‌کردنی) و شانۆنامە (ئه‌و شتانه‌ له‌ کتیبدا رووده‌دن).

له شانۆنامەکانی تری وایلدیر وهک : شانۆنامە (شه‌مه‌نده‌فهری هیاتا) و شانۆنامە (سه‌فهری دلگیرله‌ ترینتۆن تا کامون کاندیدا) تورنتۆن وایدی مه‌زن له سالی ۱۹۷۵ز، دلّه مه‌زنه‌که‌ی له‌ لیدان ده‌که‌ویت و مالتاوی له‌ ژیان و هونه‌ر دهکات.

۳۴ - ئارته‌ر میلەر

درامانوس، سیناریۆنوس و چیرۆکنوسی به‌ ناوبانگی ئەمهریکی ئارته‌ر میلەر له ۱۷ی ئابی ۱۹۱۵ز، له شاری نیویۆرک له دایک بووه. باوکی خاوه‌نی کارخانه و دایکی مامۆستا ده‌بیت. له دارمانی باری ئابوری له ئەمهریکا دا باوکی تووشی هه‌رس ده‌بیت و ژیانیه‌ن به‌ گیر و گرفته‌وه به‌رێ ده‌چیت. میلەر به‌ ناچاری ده‌ست له‌ خویندنی ناوه‌ندی به‌رده‌دات و بۆ دابینکردنی ژیان کاری جۆراو جۆر دهکات. له ماوه‌ی دوو سال و نیودا هه‌فته‌ی ۱۳ دۆلار پاشه‌که‌وت دهکات به‌ هیوای ئەوه‌ی که له زانکۆ درێژه به‌ خویندنه‌که‌ی بدات. له ئەنجامدا له زانکۆی می‌ش‌سیگان له به‌شی رۆژنامه‌نووسیدا وه‌رده‌گیریت و ده‌ست به‌ نووسین دهکات. له سالی ۱۹۳۸ز، خویندنه‌که‌ی ته‌واو دهکات و بۆ نیویۆرک ده‌گه‌ریته‌وه و ده‌ست به‌ نووسینی شانۆنامە دهکات، سه‌ره‌تا شانۆنامە بۆ رادیۆ دهنوسیت. شانۆی ئەمهریکی قۆناغی ته‌مه‌نی نه‌وه‌یه‌ک ده‌بیت کاتیک که تینسی و لیامس و ئارته‌ر میلەر که له ناوه‌راستی سالانی ۱۹۴۰ز، شپوه‌یه‌کی نوێ و داهینه‌رانه‌یان ده‌هیننه‌ می‌ژووی شانۆی هارچه‌رخێ ئەمهریکیه‌وه و ئەم کۆششه‌یان تا سالانی ۱۹۹۰ز، درێژه ده‌کیشیت. له سالی ۱۹۴۴ز، شانۆنامە (پیاویکی ته‌واو خۆشبه‌خت) دهنوسیت دواي سالیکی چیرۆکیکی به‌ ناوی (فوکوس) بلاو دهکاتهوه، له سالی ۱۹۴۷ز، شانۆنامە به‌ ناوبانگی (هه‌موو کوره‌کانم) دهنوسیت.

له سالی ۱۹۴۹ز، شانۆنامە (مردنی فرۆشیاره‌که) دهنوسیت، به‌ قسه‌ی میلەر خۆی، ماوه‌ی ۱۰ سال بیری

قهشه وای لی دهکات که به یه کجاری واز له خویندن بهینیت، خویندن و نووسین لای دایکی فیر ده بیت. به قسهی خۆی شانۆنامه نووسینیش له شکسپیر و کولان و شهقامه کانی دویلین فیر ده بیت. له دواییشدا ناوی شون ئۆکسی بۆ خۆی هه لده بژیریت. بيماری دایک و هه ژارکه وتنی، ئۆکسی ناچار ده کهن کاری جوړا و جوړ بکات، ماوه یه ک به رۆژنامه فرۆشی و شاگردی و کرێکاری له هیللی ئاسن کار ده کات، هیلدی هیلدیش خۆی بۆ نووسینی ئه ده بیات ئاماده ده کات.

ئاشنای له گه ل هونه ری شانۆدا له رێگه ی هاو رتیه کیه وه ده بیت کاتیک که خه ریکی ریکه خستنی شانۆنامه یه ک ده بیت، شون خواست و ئاره زووی نیشان ده دات و رۆلی ئه کته رانی ئاماده نه بوو یاری ده کات. له سالی ۱۸۸۹ز، له لایه ن چهنده هونه رمه ندیک و رۆشنفکرێکه وه (شانۆی ئه بی) دروست ده کهن و ئه م شانۆیه چالاکیه کی نوێ به بزووتنه وه ی هونه ری ئیرله نده دات و شون په یوه ندیان پتیه ده کات و ده بیت هه واکاریان. هه ر له و رۆژانه دا ده بیت که خه لکی ئیرله نده له پاش هه شت سه ده دژی داگیرکه ری ئینگلیز راده په رین، شون به (کۆمه له ی بریانی کۆماربخوازی) ئیرله ندی په یوه ندی ده کات و له سالی ۱۹۱۳ز، ده چیتته له شکر نیشتمان په رستانی ئیرله ندی و له دواییدا ده بیتته سه رکرده ی ئه و سوپایه. هه ر له و سالانه دا ده ست به خویندنه وه ی شانۆنامه کانی شکسپیر ده کات و تامه زرۆی درامانوسی له بیرییدا چه که ره ده کات.

له راپه رینی جه ژنی (فصح) شون له لایه ن سه ربازانی ئینگلیزه وه ده ستگیر ده کریت و ده که ویتته به ندیخانه وه، پاش ماوه یه ک ئازاد ده کریت و بیکار ده مینیتته وه، هه رچۆنیک بیت له ویستگای هیللی ئاسن کاری ده ست ده که ویت و له ولاشه وه ده ست به نووسین ده کات.

رووداوه کانی راپه رینی جه ژنی (فصح) ده بینه ئیلهام به خشی چهنده له شانۆنامه کانی، یه که مین به ره همی چهنده شانۆنامه یه کی یه ک په رده بی ده بیت که له سه ر شانۆی کۆشکی ئازادیدا پیتشکه ش ده کرین. شانۆنامه ی (له پیتستی شیردا) له سالی ۱۹۲۳ز، له سه ر هه مان شانۆ پیتشکه ش به بینه ران ده کریت و سه رکه وتنیک مه زن به ده ست ده هینیت و ناوی شون ده که ویتته سه ر زمانان. له سالی ۱۹۲۴ز، گرووی شانۆی ئه بی شانۆنامه ی به پیت و به ناوبانگی ئۆکسی به ناوی (جونو و تاوس) له سه ر شانۆ پیتشکه ش ده کهن.

له سالی ۱۹۲۸ز، شانۆنامه ی (جامی زیوین) که شانۆنامه یه کی ره خنه بی و سه باره ت به شه ر و چاره نووسیه تی دنوسیت، گرووی ئه بی رازی نابن به

چیتشخانه یه کی فه رهنسیه کان ده ست به کار بکات. یه که مین شانۆنامه ی به ناوی (پیکدادانی فربشته کان) له مانگی کانوونی یه که می ۱۹۴۰ز، له له سه ر شانۆی شاری (بۆستون) پیتشکه ش ده کریت. له سالی ۱۹۴۵ز، شانۆنامه ی (باخی ئازه لی شووشه یی) بۆ ماوه ی سێ مانگ له سه ر شانۆی شاری شیگاگو و پاشان بۆ ماوه ی یه ک سال و نیو له سه ر شانۆی شاری نیویۆرک پیتشکه ش ده کریت و له هه ر دوو پیتشکه شکرده که دا سه رکه وتنیک مه زن به ده ست ده هینیت و ولیامس ناوبانگی ئه ده بی بلاوده بیتته وه.

له سالی ۱۹۴۷ز، شانۆنامه ی (ئۆتۆبوسیک به ناوی هوس) له سه ر شانۆی بارمیۆ له نیویۆرک پیتشکه ش ده کریت، له هه مان سالدا شانۆنامه ی (هاوین و دووکه ل) بۆ یه که مین جار له لایه ن گرووی مارکو جۆنز له شاری دالاس له سه ر شانۆ پیتشکه ش ده کریت.

له شانۆنامه کانی تری ولیامس وه ک :

- ۱ - (خاللی گولی سوور).
- ۲ - (پشیلله ی سه ر باله خانه ی گه رم).
- ۳ - (نامه عاشقیه کانی لۆردکان).
- ۴ - (له گه ل من وه ک باران بدوئ).
- ۵ - (له ناکا و هاوینی رابردوو).
- ۶ - (هاوینی گه رمی درتبخایه ن).
- ۷ - (سلاو بیرتا).
- ۸ - (مندالی جوانکیله).
- ۹ - (بالنده ی شیرین و لاو).
- ۱۰ - (شهوی ئیگوانا).
- ۱۱ - (فاگنی پر له په موو).
- ۱۲ - (رووی کیژۆله یه کی پیروژ).
- ۱۳ - (گولی شیپوری).

تییسی ولیامسی مه زن له سالی ۱۹۸۳ز، دلّه مه زنه که ی له لیدان ده وه ستیت و مالتاواپی له ژیان و هونه ر ده کات.

۳۶ - شون ئۆکسی

درامانوسی به ناوبانگی ئیرله ندی شون ئۆکسی له سالی ۱۸۸۰ له شاری دویلین له دایک بووه. دایک و باوکی ناوی جانی لیده نین، پیتش ئه م دوو کوری تریان به ناوی جان له ده ست ده دهن له ته مه نی شه ش سالییدا ده بیت باوکی ده مریت و ژیانیان تووشی گیر و گرفت ده بیت. دوو برا گه وره که ی ده چنه سوپای به ریتانی و په وانه ی ئه فغانستان ده کرین بۆ ئه وه ی له وئ دژی دوژمنانی به ریتانیای داگیرکه ر شه ر بکه ن. خویندنی سه ره تایی له دویلین ده ست پیتشه کات و کرداری ناجۆری

شانۆی (کامبیر شپیله) له مونیخ وهک شانۆنامه نووسیک دهست به کار کردن دهکات و شانۆنامهی (له جهرگهی شاره کانه وه) و شانۆنامهی (ئه دواردی دووهم) ده نووسیت.

له مانگی تشرینی دووهمی ۱۹۲۲ز، خانمیک به ناوی ماریانا زوف ده خوازیت و پاش پینچ سال له به کتر جیا ده بنه وه. له سالی ۱۹۲۴ز، ریتزه سووری به ناوبانگی ئه وروپی (ماکس راینهارت) داوا له بریخت دهکات که وهک راویژ کاری ئه ده بی له شاری بهرلین هاوکاری بکات، له پایزی هه مان سالدا بریخت بو شاری بهرلین ده گوتیزیتسه وه و له تهک راینهارتدا قوولی کاری لئ هه لده مالن.

پاش شه ری شومی یه که می جیهانی نه وه یه کی نوئ به بیر و باوهری نوئ له شانۆی نویدا سه ره هه لده دات، مایره ولد له رووسیا، پیکاتور له ئه لمانیا. بریخت له سالی ۱۹۲۶ز، کوشش بو داهینانی ریتبازیککی نوئی شوپشگیکیری و فکری له شانۆدا دهکات، ئه ویش به گفتوگۆی ئه کته ره کان له گه ل ته ماشاکه راندا، واته به شداریکردنی بینهران له رووداوی دراما که و گه یاندنی بیری فه لسه فی و شوپشگیکیری نووسه ره به بینهران و گفتوگۆ له سه رکردنی.

شانۆنامهی (مرۆف، مرۆفه) یه که مین به ره می حه ماسی بریخته که ره نگدانه وهی ئه م تیوره به یه. ناشنایی بریخت به هانس ئایلسر مۆزیکژهنی به ناوبانگی ئه لمانی و خواستنی ژنی دووهمی هیلنا وایگل که ئه کته ریکی شانۆیی ده بیته، گهرم و گورپه کی باشتری بو دروست ده بیته. هلیتی هاوسه ری، رۆلی سه ره کی له شانۆنامه کانیدا ده بینیت. له سالی ۱۹۳۳ز، ئه دۆلف هیتلر له ئه لمانیا ده بیته خاوه نی ده سه لات، له هه مان سالدا بریخت له گه ل هاوسه ره و چه ند له هاو پیکانی له بهرلین کۆچ ده که ن و ریتی ئاوارده یی و نامۆبی ده گرنه بهر، سه ره تا له زورخ، پراک، قیه نا، فینلاندا، دانیمارک، سوئیه ته و له سالی ۱۹۴۱ز، بو ئه مه ریکا سه فه ره دهکات.

له شانۆنامه کانی تری بریخت وهک :

- ۱ - (سه رکه وتن و ژیر که وتنی ماهاگونی)
- ۲ - (ئوپیرای سین پولی)
- ۳ - (که لله ی خړ و که لله ی تیژ)
- ۳ - (ئه وهی که گوتی نا، ئه وهی که گوتی نا)
- ۴ - (ته گبیر)
- ۵ - (داپک)
- ۶ - (پیسپه ره و بنه ما)
- ۷ - (تفه نگه کانی خانم کارار)

ئاماده کردن و پیشه که شکردنی، ئۆکیسی دلی ناسکی ده شکیت و کۆچی یه کجاری بو شاری له نده ن دهکات. ئۆکیسی شوپشگیکیر و هونه رمه ند دووری له خاک و خۆلی نیشتمان به دووری له خه لک تی ناگات و هه ره وهک خۆی به ئیرله ندی ده ژیت و بو ئیرله ندی خو شه ویست ده نووسیت.

له شانۆنامه کانی تری ئۆکیسی وهک :

- ۱ - (له ناو ده رگا کانه وه)
- ۲ - (تۆزی پرته قالی)
- ۳ - (ئه ستیره سوور ده بیته)
- ۴ - (گولی سووری من)
- ۵ - (ته پله کانی باوکه رۆحانیا که)
- ۶ - (مانگ له کایلنا ده دره وشیتته وه)
- ۷ - (له پشت په رده ی سه وزه وه)
- ۸ - (که له شپیری جوان و نه خشین)
- ۹ - (کۆتایی سه ره تا)
- ۱۰ - (رووداوی نیوه شه و)

شون ئۆکیسی کۆلنه ده ره و داهینره له سالی ۱۹۶۴ز، دله پر له میهره که ی له لیدان ده وه ستیت و مالتاوی له ژیان و هونه ره دهکات

۳۷ - بیرتۆلت بریخت

درامانووسی داهینره و به ناوبانگی ئه لمانی، بیرتۆلت بریخت له مانگی شوپاتی ۱۸۹۸ز، له شاری ئه وگسبۆری له ئه لمانیا له دایک بووه. باوکی خاوه نی کارگه و پیاویکی ده وه له مند و ناسراو ده بیته. بریختی هوشیار هه ره له مندالیه وه له قوتابخانه خۆگیر و ره خنه له مامۆستا کانی ده گریته، چه ند جاریک له قوتابخانه ده ری ده که ن، هه ره چۆنیک بیت خولی سه ره تایی ته واو دهکات و پین ده نیته خولی ناوه ندییه وه. له ته مه نی ۱۶ سالیدا یه که مین به ره می ئه ده بی خۆی له رۆژنامه یه کی ناوچه ییدا بلاو ده کاته وه و خوتندنی ناوه ندیش ته واو دهکات، له ته مه نی ۱۸ سالیدا له زانکۆی مونیخ له به شی (نه شته رگه ری) ده ست به خوتندن دهکات و هه ره به زوویی ره وانیه به ره کانی شه ری شومی جیهانی ده گریته، به بیانوی ئه وهی که شاره زایی له پزیشکیدا هیه، له نه خو شخانه ی سوپادا ده ست به کار دهکات، کاره ساته کانی شه ری مالتویانی یه که می جیهانی به چاوی خۆی ده بینیت و کاری تیده کات.

له ته مه نی ۲۱ سالیدا شانۆنامه ی به ناوبانگی خۆی به ناوی (بال) ده نووسیت. له ته مه نی ۲۲ سالیدا شانۆنامه ی (ئاوازی ده وه له کان له دلی شه ودا) ده نووسیت و خه لاتنی ئه ده بی کلایستی پیوه ره ده گریته و له

- ۸ - (حهفت تاوانی گه وره ی ورده پوژژواکان)
- ۹ - (ترس ونه گبه تی رایس سوم)
- ۱۰ - (پونتلاو ماتی نۆکه ری)
- ۱۱ - (سه رکه وتن و خوژاگری ته تورتور وایی)
- ۱۲ - (حه کایه تی لوكولوس)
- ۱۳ - (دایپیره ی دلاوهر و کوره کانی)
- ۱۴ - (گالیلو)
- ۱۵ - (شوایک له جیهانی دووهمدا)
- ۱۶ - (بازنه گه چی قه وقازی)
- ۱۷ - (ژنه شوخه که ی سچوان)
- ۱۸ - (شپوهی سیمون مارشار)
- ۱۹ - (کوریولانس)
- ۲۰ - (پوژهمانی کومون)
- ۲۱ - (سوالکهر، یان سه گی مردوو)
- ۲۲ - (جنۆکه گر)
- ۲۳ - (پرووناک له تاریکیدا)
- ۲۴ - (توران دخت)
- ۲۵ - (هوراتیبه کان و کوراتیبه کان)
- ۲۶ - (ئه نتیگونا)
- ۲۷ - (دادگاگردنی ژاندارک له روان)
- بریتخت به بییری فهلسه فی و ئایدۆلۆژی خوژی گۆرانکاریهک له هونه ری شانۆدا دهکات و مه بهستی سه رهکی تهو له شانۆدا سه رگه رم کردن و فیترکردنی بینه رانه، رپبازه کهشی به شانۆی فیترکردن ده ناسریت.
- پاش شه ری دووهمی جیهانی و له کانوونی یه که می ۱۹۴۷ز، پاش ۱۶ سال ژبانی ئاوارهی بو ته لمانیای پوژژه لات ده گه رپه تته وه و به هاوکاری هاوسه ر و گرووپه شانۆگه ریه که ی به رده وام ده بیته له پیشکه شکردنی شانۆنامه کانیدا، خوژی کاری رپژه سووری زۆربه ی شانۆنامه کانی دهکات. بریتختی دا هینه ر و شوپشگی ر له ۱۴ی مانگی ئاداری ۱۹۵۶ز، دلّه مه زنه کی له لیدان ده که ویت و مالتا وایی له ژبان دهکات.

۳۹ - فیدریک دورنمات

درامانوسی به ناوبانگی سوپسری فیدریک دورنمات له مانگی کانوونی دووهمی ۱۹۲۱ز، له گوندی کنول فینگن له سوپسرا له دایک بووه. ریتنولد دورنماتی باوکی قه شه به کی تیزژه وه، باپییری شاعیریکی سیاسی به ناوبانگ بووه. له تمه منی لاویدا به وهرزشه وه سه رگه رم ده بیته، به لام پاش ته و او کردنی خویندنی ناوهندی له زانکۆی (بیرن) له به شی زانیاری ئایینی و فهلسه فه و نه ده بیاتی ته لمانیدا دهست به خویندنی دهکات. پاش ماوه یهک گیروگرفتی ئابووری بو دروست ده بیته، بو دابین

۳۸ - ماکس فریش

نووسه ری به ناوبانگی سوپسری ماکس فریش له پازده ی مانگی مای ۱۹۱۱ز، له شاری زوریخ له دایک بووه. خولی خویندنی سه ره تایی و ناوهندی له زوریخ ته و او دهکات. له سالی ۱۹۳۰ز، دیپلۆم وهرده گریته و له زانکۆی زوریخ له به شی نه ده بیات دهست به خویندنی دهکات. پاش دوو سال به هۆی گیروگرفتی ئابووریه وه ناچار ده بیته واز له خویندنی بهیته یته.

له سالی ۱۹۳۳ز، باوکی ده مریت و دژواری زیاتریان بو دروست ده بیته. فریش بو ماوه یهک وهک هه والتیر له

ئاشنا دەبیت، بۆ ماوەی دوو سال له دەزگایه‌کی راگه‌یاندندا دەست به کار کردن ده‌کات، شانۆنامه‌ی (هیرمین) یه‌که‌مین به‌ره‌می سه‌رکه‌وتووی ئانوی ده‌بیت که له‌سه‌ر شانۆ نیشان ده‌دریت.

له‌سالی ۱۹۳۸ ز، بارساک شانۆنامه‌ی کۆمیدی (سه‌مای دزان) و (کۆچکهری موفلس) و (وه‌حشیه‌کان) ی ئانوی ریژه‌سۆری ده‌کات و سه‌رکه‌وتنیکی مه‌زن به‌ ده‌ست ده‌هینیت. لیتره به‌ دواوه ئانوی سه‌رقالی نووسینی دراما ده‌بیت و کۆمه‌له‌ درامایه‌ک بلاو وه‌ک (دراما سووره‌کان) و (دراما ره‌شه‌کان) بلاوده‌کاته‌وه. هه‌ندی له‌ دراماکانی ئانوی له‌ سه‌رچاوه‌ میژوویی و کۆنه‌کانه‌وه وه‌رگه‌راوه وه‌ک شانۆنامه‌ی ئەنتیگۆنا که له‌ درامایه‌که‌ی سوڤۆکلیس و شانۆنامه‌ی میدیا له‌ یوربیدس و رۆمیۆ ژانت له‌ رۆمیۆ جۆلیه‌تی شکسپیره‌وه وه‌رگه‌راوه. له‌ سالی ۱۹۵۴ ز، شاعیریکی هاوړتی به‌ ناوی (برازیلخ) گولله‌ باران ده‌کرت و ئەم کاره‌ نامرۆفایه‌تیه زۆر ئانوی بیزار ده‌کات و له‌م باره‌یه‌وه ده‌لبیت (له‌و رۆژه به‌ دواوه که‌ برازیلاخ گولله‌ باران کرا من بوومه‌ خاوه‌ن ریسانزیککی نوێ له‌ نووسیندا، له‌و رۆژه‌وه‌ زۆریه‌ی قاره‌مانی به‌ره‌مه‌کانم غه‌مگین).

له‌ شانۆنامه به‌ناوبانگه‌کانی تری ئانوی وه‌ک :

- ۱ - ئەشکه‌وت.
- ۲ - مۆلو.
- ۳ - خانمه‌که به‌ ئاگا مه‌هیننه‌وه.
- ۴ - ژه‌زابل.
- ۵ - سیسیل یان نووسینگه‌ی باوکان.
- ۶ - فالسی گابه‌زین.
- ۷ - بیتوسی بیچاره.
- ۸ - مۆلیتری بچوک.
- ۹ - نانه‌وا و ژنی نانه‌وا و شاگردی نانه‌وا.
- ۱۰ - ئانتوانی ئازیز.
- ۱۱ - ماسیه‌ سووره‌کان.
- ۱۲ - سه‌رۆکی ئۆپیرا.

ژان ئانوی نه‌مر له‌ هه‌فتاوه‌ هه‌فت سالییدا و له‌ سالی ۱۹۸۷ ز، مالتاواپی له‌ دنیای پیروزی هونه‌ر و ژیان ده‌کات و ده‌مریت.

ئاشنایی ژیردۆ به‌ ئەکته‌ر و ریژه‌سۆری داهیننه‌ر و به‌ناوبانگی فه‌ره‌نسی لوئی ژیردۆوه‌ کاربگه‌ریه‌کی زۆری له‌سه‌ر به‌ره‌مه‌کانی ده‌بیت، و زۆریه‌ی شانۆنامه‌کانی ژیردۆی به‌ شپه‌یه‌که‌ی هونه‌ری به‌رز ده‌خاته‌ سه‌ر شانۆ، ئەوه‌ی شایانی باسه‌ که‌ زۆریه‌ی دراماکانی ژیردۆی بلیمه‌ت له‌ رووداوی میژوویی و ئەفسانه‌کانه‌وه وه‌رده‌گرت.

ژیردۆ له‌ ماوه‌ی ژیانیدا (۳۷) شانۆنامه و رۆمان ده‌نووسیت، له‌ماوه‌ی شازده‌ سالی ژیانیدا دوور له‌ فه‌ره‌نسا، یازده‌ شانۆنامه‌ی به‌پیترو چوار شانۆنامه‌ی یه‌ک به‌رده‌یی ده‌نووسیت له‌وانه وه‌ک:

- ۱ - (ئامفی تریون)
- ۳ - (ئینترمیژۆ)
- ۳ - (دوورگه‌ی به‌ده‌ست نه‌هاتوو)
- ۴ - (پلنگ و ده‌رگاگان)
- ۵ - (ئه‌لکتر)
- ۶ - (پاریس داگیر ناکرت)
- ۷ - (گۆزانی گۆزانیه‌کان)
- ۸ - (په‌رستگای ئاپۆلون).

ژان ژیردۆی بلیمه‌ت و ئاشتی دۆست، پینش ئازابوونی فه‌ره‌نسا و کۆتایی شه‌ری دووه‌می جیهانی له‌ ۳۱ی مانگی کانوونی دووه‌می ۱۹۴۴ ز، و له‌ ته‌مه‌نی ۶۱ سالییدا دله‌ مه‌زنه‌که‌ی له‌ لیدان ده‌که‌ویت و ده‌مریت.

۴۱ - ژان ئانوی

درامانوسی به‌ناوبانگی فه‌ره‌نسی ژان ئانوی له‌ ۲۳ مانگی ته‌موزی ۱۹۱۰ ز، له‌ شاری (بردو) له‌ دایک بووه. باوکی به‌رگدروو و دایکی مۆزیک ژهن ده‌بیت. خولی خویندنی سه‌ره‌تایی له‌ قوتابخانه‌ی (کولبیر) و له‌ دواپیدا له‌ قوتابخانه‌ی ناوه‌ندی (شاپتال) ته‌واو ده‌کات. له‌ ته‌مه‌نی هه‌شت سالییدا له‌ لای یه‌کیک له‌ خزماتی له‌ گازیئۆی (ئارکاشون) کار ده‌کات و هه‌ر له‌م کاتانه‌دا بواری باشی بۆ بینه‌ی شانۆگه‌ری ده‌ره‌خسیت و به‌ هونه‌ری شانۆ ئاشنا ده‌بیت.

له‌ ته‌مه‌نی دوازه‌ سالییدا ده‌ست به‌ هۆنینه‌وه‌ی هۆنراوه ده‌کات و له‌ ته‌مه‌نی شازده‌ سالییدا شانۆنامه‌ی (ژنی به‌رده‌م گه‌رمکه‌ره‌که) ده‌نووسیت. له‌ به‌هاری ته‌مه‌نی لاویدا بۆ شاری پاریس سه‌فه‌ر ده‌کات و له‌وێ به‌دنیای هونه‌ری شانۆ ئاشنا ده‌بیت و ده‌ست به‌ خویندنه‌وه‌ی به‌ره‌می درامانوسه به‌ناوبانگه‌کان ده‌کات.

ئانوی له‌ زانکۆ، به‌شی (حقوق) له‌ پاریس ده‌ست به‌ خویندن ده‌کات و به‌ نووسه‌ران و هونه‌رمه‌ندانی به‌ ناوبانگی وه‌ک ژان ژیرۆ، لوئی ژووه، ئاندی بارساک